

Het bepalen van de schoolnorm in het onderwijsprofiel

A. Hoe bepaal je je schoolnorm?

Bij het bepalen van de schoolnorm kun je de volgende stappen aanhouden:

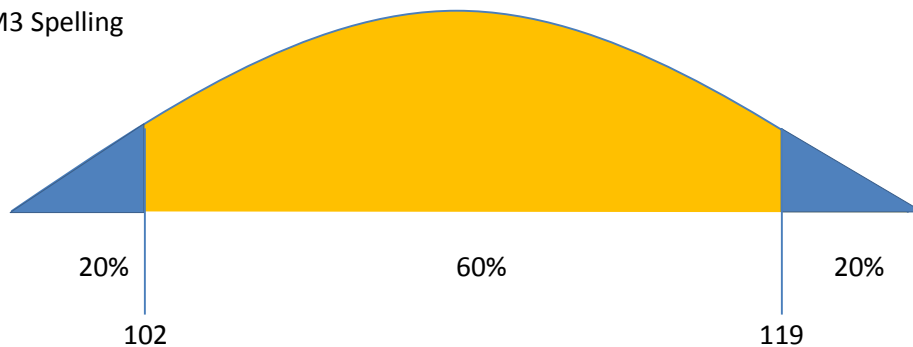
1. Breng je huidige gegevens in kaart
2. Stel je schoolnorm vast: bepaal het niveau dat je op jouw school wilt halen met jouw populatie leerlingen

Stap 1. Breng je huidige gegevens in kaart

Doe dit voor alle vakgebieden.

Je kunt hierbij kiezen voor een vereenvoudigde weergave, waarbij je enkel de onder- en bovengrens van de basisgroep aangeeft. Hierbij maak je immers direct de bovengrens van de breedtegroep en de ondergrens van de plusgroep duidelijk. Het volgende plaatje illustreert dit:

M3 Spelling

De directeur van basisschool de Bijenkorf zet de gegevens van CITO M-toets Spelling van de verschillende groepen op een rij:

Spelling	M3	M4	M5	M6	M7	M8
VS huidig	102-119	115-124	123-133	128-142	127-143	136-148

Stap 2. Stel de schoolnorm vast: bepaal het niveau dat je op jouw school wilt halen met jouw populatie leerlingen.

Dit kun je op 3 manieren doen, met behulp van:

- Vaardigheidsscores
- 4D-waarden
- Niveauwaarden

Schoolnorm bepalen met behulp van vaardigheidsscores:

Bekijk je resultaten. Geven de resultaten een goed beeld van jouw school? Zijn er groepen die lager scoren dan verwacht, of juist hoger? In dat geval kun je de gegevens van voorgaande jaren erbij

pakken, om te zien of die een beter beeld geven van jouw school. Ook zou je de gegevens van een aantal jaar onder elkaar kunnen zetten om daarvan het gemiddelde te nemen. Deze laatste optie heeft niet onze voorkeur, aangezien je daarmee de schoolontwikkeling van de laatste jaren teniet doet.

Stel vervolgens vast bij welke vaardigheidsscore je wilt dat de grenzen van de basisgroep komen te liggen, gezien de populatie leerlingen en de kwaliteit van jouw school.

Tip: Je kunt hierbij je gegevens afzetten tegen de landelijke norm, of tegen de gegevens van een school in de buurt, of tegen een vergelijkbare school in de regio.

De directeur van basisschool de Bijenkorf vergelijkt de gegevens van zijn school met de landelijke norm. Hij ziet dat alle groepen, met uitzondering van groep 7, gelijk of iets hoger scoren dan de landelijke norm. Hij weet dat groep 7 een taalzwakke groep is. Deze groep geeft niet een representatief beeld van de school. Dit wordt bevestigd door de gegevens van groep 7 van vorig jaar erbij te pakken. Toen lagen de vaardigheidsscores tussen 135 – 145. Groep 8 scoort ook iets lager dan de landelijke norm. De gegevens van vorig jaar laten zien dat dit een reëel beeld zou kunnen zijn. Navraag bij de leerkrachten van groep 7/8 bevestigt dit. De leerlingen presteren in de hoogste groepen iets minder goed. De directeur vindt dat gezien de populatie op zijn school de groepen 7 en 8 minimaal moeten scoren volgens de landelijke norm. De gegevens zien er als volgt uit:

Spelling	M3	M4	M5	M6	M7	M8
VS huidig	105-114	116-126	124-133	129-140	130-142	136-146
VS landelijk	104-113	116-126	122-132	129-139	135-144	139-149
Schoolnorm	105-114	116-126	124-133	129-140	135-144	139-149

Schoolnorm bepalen met behulp van 4D-waarden:

Door de vaardigheidsscores per groep om te rekenen naar 4D-waarden kun je groepen en vakgebieden met elkaar vergelijken. Dit is ondersteunend in het bepalen van de schoolnorm. Voor instructie bij het omrekenen zie Bijlage I.

Bekijk je resultaten. Geven de resultaten een goed beeld van jouw school? Zijn er groepen die lager scoren dan verwacht, of juist hoger? In dat geval kun je de gegevens van voorgaande jaren erbij pakken, om te zien of die een beter beeld geven van jouw school. Ook zou je de gegevens van een aantal jaar onder elkaar kunnen zetten om daarvan het gemiddelde te nemen. Deze laatste optie heeft niet onze voorkeur, aangezien je daarmee de schoolontwikkeling van de laatste jaren teniet doet.

De 4D -waarden maken het mogelijk om verschillende groepen met elkaar te vergelijken. Daarnaast kun je verschillende vakken met elkaar vergelijken, waardoor je tot een algemene vakoverstijgende schoolnorm kunt komen. De leerlingen zouden bijvoorbeeld met Spelling vergelijkbare scores moeten halen als bij Rekenen. Een school kan er ook bewust voor kiezen om verschillen tussen vakken te accepteren, waarbij de schoolnorm voor Rekenen altijd hoger moet liggen dan de

schoolnorm voor Spelling.

Ga je uit van 4D -waarden, dan levert één toetsmoment dus meerdere data op, waardoor je gelijk tot een schoolnorm kunt komen.

De directeur van basisschool de Bijenkorf rekt de leerresultaten in vaardigheidsscore om naar 4D -waarde. Hij doet dit voor Spellingen voor Rekenen. Dit geeft het volgende beeld:

Spelling	M3	M4	M5	M6	M7	M8
VS huidig	105-114	116-126	124-133	129-140	130-142	136-146
4D huidig	190-214	188-213	192-215	187-215	174-208	188-213
4D landelijk	187-213					
4D norm	189-214	189-214	189-214	189-214	189-214	189-214

Rekenen	M3	M4	M5	M6	M7	M8
VS huidig	25-48	43-65	65-87	72-92	78-100	98-118
4D huidig	192-216	190-214	192-216	190-214	180-210	190-215
4D landelijk	187-213					
4D norm	192-215	192-215	192-215	192-215	192-215	192-215

De directeur van basisschool de Bijenkorf vergelijkt de gegevens van zijn school met de landelijke norm. Hij ziet dat alle groepen, met uitzondering van groep 7, gelijk of iets hoger scoren dan de landelijke norm. Hij weet dat groep 7 een taalzwakke groep is. Deze groep geeft niet een representatief beeld van de school. Dit wordt bevestigd door de gegevens van groep 7 van vorig jaar erbij te pakken. Toen lagen de 4D-waarden tussen 186 – 213.

Groep 8 scoort ook iets lager dan de landelijke norm. De gegevens van vorig jaar laten zien dat dit een reëel beeld zou kunnen zijn. Navraag bij de leerkrachten van groep 7/8 bevestigt dit. De leerlingen presteren in de hoogste groepen iets minder goed.

De directeur vindt dat gezien de populatie op zijn school de groepen 7 en 8 minimaal moeten scoren volgens de landelijke norm.

De gegevens van Rekenen bevestigen aanname dat de resultaten van Spelling minstens op de landelijke norm moeten liggen. Doordat de directeur geen reden ziet voor het feit dat de Spellingresultaten, gezien de populatie van zijn school, lager zouden liggen dan de resultaten van Rekenen, heeft hij na de eerste ambitie om de resultaten op de landelijke norm te krijgen, al een lange termijn ambitie klaar liggen. De Spellingresultaten moeten vergelijkbaar worden aan de Rekenresultaten.

Schoolnorm bepalen met behulp van niveauwaarden:

Door gebruik te maken van niveauwaarden kun je groepen en vakgebieden met elkaar vergelijken. Dit is ondersteunend in het bepalen van de schoolnorm. De werkwijze komt overeen met die van het werken met 4D-waarden, met dat verschil dat we de landelijke norm voor niveauwaarden (nog) niet weten. Het omrekenen van vaardigheidsscores naar niveauwaarden gaat via het administratiesysteem Parnassys.

Bekijk je resultaten. Geven de resultaten een goed beeld van jouw school? Zijn er groepen die lager scoren dan verwacht, of juist hoger? In dat geval kun je de gegevens van voorgaande jaren erbij

pakken, om te zien of die een beter beeld geven van jouw school. Ook zou je de gegevens van een aantal jaar onder elkaar kunnen zetten om daarvan het gemiddelde te nemen. Deze laatste optie heeft niet onze voorkeur, aangezien je daarmee de schoolontwikkeling van de laatste jaren teniet doet.

De niveauwaarden maken het mogelijk om verschillende groepen met elkaar te vergelijken. Daarnaast kun je verschillende vakken met elkaar vergelijken, waardoor je tot een algemene vakoverstijgende schoolnorm kunt komen. De leerlingen zouden bijvoorbeeld met Spelling vergelijkbare scores moeten halen als bij Rekenen. Een school kan er ook bewust voor kiezen om verschillen tussen vakken te accepteren, waarbij de schoolnorm voor Rekenen altijd hoger moet liggen dan de schoolnorm voor Spelling.

Ga je uit van niveauwaarden, dan levert één toetsmoment dus meerdere data op, waardoor je gelijk tot een schoolnorm kunt komen.

(de niveauwaarden worden ingevuld in het voorbeeld zodra we de gegevens hebben ontvangen van een school die met niveauwaarden werkt).

De directeur van basisschool de Bijenkorf verzamelt de niveauwaarden van alle groepen voor Spelling en Rekenen. Dit geeft het volgende beeld:

<i>Spelling</i>	<i>M3</i>	<i>M4</i>	<i>M5</i>	<i>M6</i>	<i>M7</i>	<i>M8</i>
<i>VS huidig</i>	<i>102-119</i>	<i>115-124</i>	<i>123-133</i>	<i>128-142</i>	<i>127-143</i>	<i>136-148</i>
<i>NV huidig</i>	<i>1,90-4,70</i>	<i>2,00-4,25</i>	<i>2,22-4,30</i>	<i>1,89-4,43</i>	<i>0,73-4,00</i>	<i>1,67-4,00</i>
<i>NV landelijk</i>	<i>1,65-4,15</i>					
<i>NV norm</i>						

<i>Rekenen</i>	<i>M3</i>	<i>M4</i>	<i>M5</i>	<i>M6</i>	<i>M7</i>	<i>M8</i>
<i>VS huidig</i>	<i>18-40</i>	<i>38-61</i>	<i>62-84</i>	<i>73-96</i>	<i>81-105</i>	<i>99-121</i>
<i>NV huidig</i>	<i>2,13-4,20</i>	<i>2,00-4,30</i>	<i>2,20-4,30</i>	<i>2,00-4,15</i>	<i>1,00-4,00</i>	<i>2,00-4,26</i>
<i>NV landelijk</i>	<i>1,65-4,15</i>					
<i>NV norm</i>						

De directeur van basisschool de Bijenkorf vergelijkt de gegevens van zijn school met de landelijke norm. Hij ziet dat alle groepen, met uitzondering van groep 7, iets hoger scoren dan de landelijke norm. Hij weet dat groep 7 een taalzwakke groep is. Deze groep geeft niet een representatief beeld van de school. Dit wordt bevestigd door de gegevens van groep 7 van vorig jaar erbij te pakken. Toen lagen de niveauwaardentussen 1,80 – 4,15.

Groep 8 scoort iets lager dan de landelijke norm. De gegevens van vorig jaar laten zien dat dit een reëel beeld zou kunnen zijn. Navraag bij de leerkrachten van groep 7/8 bevestigt dit. De leerlingen presteren in de hoogste groepen iets minder goed.

De directeur vindt dat gezien de populatie op zijn school de groepen 7 en 8 minimaal moeten scoren volgens de landelijke norm.

De gegevens van Rekenen bevestigen aanneme dat de resultaten van Spelling minstens op de landelijke norm moeten liggen. Doordat de directeur geen reden ziet voor het feit dat de Spellingresultaten, gezien de populatie van zijn school, lager zouden liggen dan de resultaten van Rekenen, heeft hij na de eerste ambitie om de resultaten op de landelijke norm te krijgen, al een

lange termijn ambitie klaar liggen. De Spellingresultaten moeten vergelijkbaar worden aan de Rekenresultaten.

B. Hoe vaak stel je je schoolnormen vast?

Iedere jaar na de M-toetsen bepaal je voor welk vakgebied en voor welke groep(en) je je schoolnorm wilt aanpassen.

Bekijk per vakgebied hoe de huidige resultaten zich verhouden tot de schoolnorm. Er zijn 3 scenario's mogelijk:

Scenario 1: De resultaten van de M-toets liggen hoger dan de schoolnorm.

Je kunt jezelf dan de vraag stellen of je schoolnorm wel hoog genoeg ligt. Wil je de schoolnorm verhogen, of is er sprake van een toevalstreffer?

Scenario 2: De resultaten van de M-toets komen overeen met de schoolnorm.

Ook hierbij kun je je afvragen of je schoolnorm hoog genoeg ligt. Wil je deze verhogen, om tot betere leerresultaten te komen, of ben je tevreden met het huidige resultaat?

Scenario 3: De resultaten van de M-toets liggen lager dan de schoolnorm.

Dit scenario geeft aanleiding tot het inzetten van een verbeteractie. Ga met je team in gesprek over de wijze waarop je de schoolnorm het komend jaar wilt gaan bereiken.

Bijlage 1. Het omrekenen van vaardigheidsscores naar 4D-waarden

De eerste (lichtgele) kolom bevat de vaardigheidsscores. Zoek in deze kolom de vaardigheidsscore op die je wilt omrekenen. Ga vervolgens naar de eerste (lichtgele) rij en zoek de toets op die bij deze vaardigheidsscore hoort. Het kruispunt in de tabel van deze twee waarden geeft de OC-waarde van de om te rekenen vaardigheidsscore.

Voorbeeld: Bij een vaardigheidsscore van 127 op de M7 hoort een 4D-waarde van 174.

* dit zijn nog gegevens van de oude normen

VdS	M3	E3	M4	E4	M5	E5	M6	E6	M7	E7	B8	M8	VdS	M3	E3	M4	E4	M5	E5	M6	E6	M7	E7	B8	M8	USB								
80	153	134	110	110	110	110	110	110	110	110	110	110	110	205	196	178	170	158	158	143	135	140	136	136	134	PrO								
81	156	136	110	110	110	110	110	110	110	110	110	110	111	206	197	179	173	160	160	145	138	142	140	138	136		PrO							
82	157	138	110	110	110	110	110	110	110	110	110	110	112	207	198	180	175	163	162	148	140	144	142	140	138			PrO						
83	158	140	110	110	110	110	110	110	110	110	110	110	113	208	200	183	178	165	164	150	143	146	144	142	140				PrO					
84	160	142	113	110	110	110	110	110	110	110	110	110	114	209	204	185	180	168	166	153	145	148	146	144	142					PrO				
85	162	144	115	110	110	110	110	110	110	110	110	110	115	210	206	188	185	170	168	155	148	150	148	146	144						PrO			
86	163	146	118	110	110	110	110	110	110	110	110	110	116	211	207	191	187	173	170	158	150	152	150	148	146							PrO		
87	165	148	120	113	110	112	110	110	110	110	110	110	117	212	208	194	192	175	172	160	153	154	152	150	148								PrO	
88	167	150	123	115	110	114	110	110	110	110	110	110	118	213	210	196	194	178	174	163	155	156	154	152	150									PrO
89	168	152	125	118	110	116	110	110	110	110	110	110	119	214	213	200	196	180	176	165	158	158	156	154	152									
90	170	154	128	120	110	118	110	110	110	110	110	110	120	215	218	204	198	185	178	168	160	160	158	156	154	PrO								
91	172	156	130	123	110	120	110	110	110	110	110	110	121	216	220	206	200	187	180	170	163	162	160	158	156	V-BB								
92	173	158	133	125	113	122	110	110	110	110	110	110	122	217	223	208	204	190	180	173	165	164	162	160	158		V-BB							
93	175	160	135	128	115	124	110	110	110	110	110	110	123	218	225	210	205	192	183	175	168	166	164	162	160			V-BB						
94	177	162	138	130	118	126	110	110	110	110	110	110	124	219	228	213	208	194	185	178	170	168	166	164	162				V-BB					
95	178	164	140	133	120	128	110	110	110	110	110	110	125	220	230	215	210	196	187	180	173	170	168	166	164					V-BB				
96	180	166	143	135	123	130	110	110	112	110	110	110	126	221	233	218	213	200	190	183	176	172	170	168	166						V-BB			
97	182	168	145	138	125	132	110	110	114	112	110	110	127	222	>230	220	215	202	192	185	178	174	172	170	168							V-BB		
98	180	170	148	140	128	134	113	110	116	114	112	110	128	223	>230	225	218	204	194	187	180	176	174	172	170								V-BB	
99	185	172	150	143	130	136	115	110	118	116	114	112	129	224	>230	225	220	206	196	190	183	178	176	174	172									V-BB
100	187	174	153	145	133	138	118	110	120	118	116	114	130	225	>230	228	223	208	198	192	185	180	178	176	174									
101	187	176	155	148	135	140	120	113	122	120	118	116	131	226	>230	230	225	210	200	194	187	184	180	178	176	V-T								
102	190	178	158	150	138	142	123	115	124	122	120	118	132	227	>230	>230	228	213	204	196	189	186	182	180	178		V-T							
103	192	180	160	153	140	144	125	118	126	124	122	120	133	228	>230	>230	230	215	204	200	191	187	184	182	180			V-T						
104	193	182	163	155	143	146	128	120	128	126	124	122	134	229	>230	>230	>230	217	206	202	193	188	187	184	182				V-T					
105	196	184	165	158	145	148	130	123	130	128	126	124	135	230	>230	>230	>230	219	208	203	195	190	190	187	184					V-T				
106	197	186	168	160	148	150	133	125	132	130	128	126	136	>230	>230	>230	>230	220	210	204	196	192	192	188	186						V-T			
107	198	187	170	163	150	152	135	128	134	132	130	128	137	>230	>230	>230	>230	222	213	207	200	194	194	190	187							V-T		
108	200	190	173	165	153	154	138	130	136	134	132	130	138	>230	>230	>230	>230	224	214	208	202	196	196	192	190								V-T	
109	203	192	175	168	155	156	140	133	138	136	134	132	139	>230	>230	>230	>230	226	216	210	204	200	198	194	192									V-T
110	205	196	178	170	158	158	143	135	140	138	136	134	140	>230	>230	>230	>230	228	218	213	206	202	200	198	194									
111	206	197	179	173	160	160	145	138	142	140	138	136	141	211	207	191	187	173	170	158	150	152	150	148	146	Havo								
112	207	198	180	175	163	162	148	140	144	142	140	138	142	212	208	194	192	175	172	160	153	154	152	150	148		Havo							
113	208	200	183	178	165	164	150	143	146	144	142	140	143	213	210	196	194	178	174	163	155	156	154	152	150			Havo						
114	209	204	185	180	168	166	153	145	148	146	144	142	144	214	213	200	196	180	176	165	158	158	156	154	152				Havo					
115	210	206	188	185	170	168	155	148	150	148	146	144	145	215	206	188	185	170	168	155	148	150	148	146	144					Havo				
116	211	207	191	187	173	170	158	150	152	150	148	146	146	216	207	191	187	173	170	158	150	152	150	148	146						Havo			
117	212	208	194	192	175	172	160	153	154	152	150	148	147	217	208	194	192	175	172	160	153	154	152	150	148							Havo		
118	213	210	196	194	178	174	163	155	156	154	152	150	148	218	210	196	194	178	174	163	155	156	154	152	150								Havo	
119	214	213	200	196	180	176	165	158	158	156	154	152	149	219	213	200	196	180	176	165	158	158	156	154	152									Havo
120	215	218	204	198	185	178	168	160	160	158	156	154	150	220	215	204	198	185	178	168	160	160	158	156	154									
121	216	220	206	200	187	180	170	163	162	160	158	156	151	221	216	220	206	200	187	180	170	163	162	160	158	VWO								
122	217	223	208	204	190	180	173	165	164	162	160	158	152	222	217	223	208	204	190	180	173	165	164	162	160		VWO							
123	218	225	210	205	192	183	175	168	166	164	162	160	153	223	218	225	210	205	192	183	175	168	166	164	162			VWO						
124	219	228	213	208	194	185	178	170	168	166	164	162	154	224	219	228	213	208	194	185	178	170	168	166	164				VWO					
125	220	230	215	210	196	187	180	173	170	168	166	164	155	225	220	230	215	210	196	187	180	173	170	168	166					VWO				
126	221	>230	218	213	200	190	183	176	172	170	168	166	156	226	221	>230	218	213	200	190	183	176	172	170	168						VWO			
127	222	>230	220	215	202	192	185	178	174	172	170	168	158	227	222	>230	220	215	202	192	185	178	174	172	170							VWO		
128	223	>230	222	217	204	194	187	180	176	174	172	170	160	228	223	>230	222	213	207	200	194	194	190	187	184								VWO	
129	224	>230	225	220	206	196	190	183	178	176	174	172	162	229	224	>230	225	220	206	196	190	183	178	176	174									VWO
130	225	>230	228	223	208	198	192	185	180	178	176	174	164	230	225	>230	228	223	208	198	192	185	180	178	176									
131	226	>230	230	225	210	200	194	187	184	180	178	176	166	231	226	>230	230	225	210	200	194	187	184	180	178	VWO								
132	227	>230	>230	228	213																													